

Výsledky dotazníku zaměřeného na výskyt a diagnostiku střevních infekcí vyvolaných *Clostridium difficile*

Results of a questionnaire survey of the incidence and diagnosis of intestinal infections caused by Clostridium difficile

Otakar Nyč a pracovní skupina pro *Clostridium difficile*

Souhrn • Summary

Průzkum, organizovaný Pracovní skupinou pro *Clostridium difficile* v prosinci 2010, byl zaměřen na zjištění zvyšující se incidence střevních infekcí vyvolaných touto bakterií, stejně jako na strategii laboratorních vyšetření využívaných v diagnostice.

A questionnaire survey organized by the Clostridium difficile Working Group in December 2010 addressed both the increasing incidence of intestinal infections caused by this bacterium and laboratory diagnostic strategies.

Zprávy CEM (SZÚ, Praha) 2011; 20(8): 277–278.

Klíčová slova: *Clostridium difficile*, diagnostika, průzkum
Keywords: *Clostridium difficile*, diagnosis, questionnaire survey

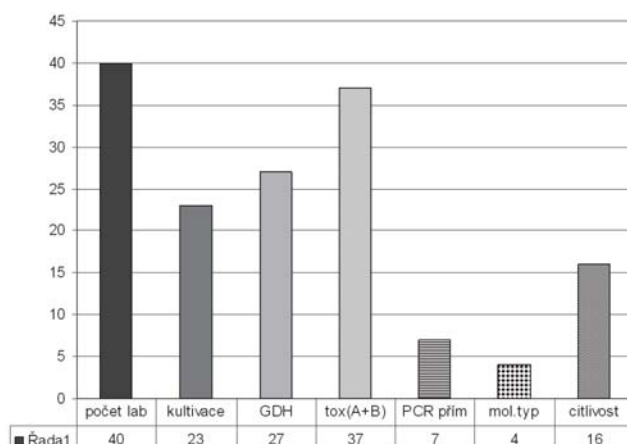
V prosinci minulého roku zorganizovala Pracovní skupina pro *Clostridium difficile*, působící v rámci PSMR NRL pro antibiotika, krátký průzkum zaměřený k výskytu a diagnostice střevních infekcí vyvolaných *Clostridium difficile*, CDI (*Clostridium difficile* infection). Cílem bylo získání alespoň přibližné informace o tom, zda dochází k zvyšování incidence CDI, čemuž nasvědčovaly dílčí zprávy z některých oblastí ČR. Dále bylo cílem zjistit, jaké diagnostické postupy CDI jsou v laboratorní praxi používány. Tento průzkum proběhl v návaznosti na aktivitu evropské ESGCD – ESCMID Study Group for *Clostridium difficile*.

Na jednoduchý dotazník zasláný e-mailem zareagovalo 40 laboratoří, z toho 35 s nemocniční klientelou.

Zvýšenou incidenci CDI a závažnost některých případů v posledním roce (2010) udalo 12 laboratoří, tedy téměř jedna třetina, nejistotu vyjádřilo dalších 6 laboratoří. Informace nárůstu počtu CDI pocházely především z východních Čech, Brna a severní Moravy. Je otázkou, jestli je možno tyto trendy spojovat s výskytem PCR ribotypu 176, neboli „027 like“, jak je někdy označován [1].

Struktura vyšetření, tedy zastoupení jednotlivých metod je uvedeno v grafu 1. Podle očekávání, nejvíce laboratoří (téměř 93 %) provádí průkaz obou hlavních toxinů ve stolici různými komerčně nabízenými sety, následuje souběžné stanovení glutamátdehydrogenázy (68 %) a jistě potěšující je, že 23 laboratoří, tedy skoro 60 % z celku, provádí kultivaci. Přímý průkaz pro diagnostiku klíčových genů *C. difficile* a molekulární typizaci izolátů zabezpeču-

Graf 1: STRUKTURA VYŠETŘENÍ
– laboratorních metod používaných v laboratorní diagnostice CDI

Legenda:

GDH – stanovení glutamátdehydrogenázy ve stolici (EIA)

Tox (A+B) – detekce toxinů ve stolici (EIA nebo imunochromatografie)

PCR přím – přímá detekce genů *C. difficile* ve stolici

Mol.typ. – molekulární typizace izolátů – ribotypizace, toxinotypizace, PFGE...

je logicky již menší část pracovišť. Citlivost k antibiotikům stanovuje 40 %.

Pokud bychom se chtěli na základě získaných dat pokusit hodnotit optimálnost strategie testování v souvislosti se současnými doporučeními, tedy užití několika metod z důvodu získání co nejpřesnějších výsledků, téměř 44 % laboratoří kombinuje tři a více metod, což lze považovat za optimum. Dalších 35 % laboratoří používá metody dvě, 20 % jednu metodu.

Ukazuje se tedy, že většina pracovišť reflektuje současně doporučené přístupy v laboratorní strategii vyšetření CDI. To je, zejména vzhledem k ekonomickým nákladům, které jsou s tím spojeny, příznivé zjištění.

Nadále apelujeme na kultivační vyšetření stolice, zejména v těch případech, kdy se jedná o závažné formy CDI a/nebo epidemický výskyt. Tak jak bylo již inzerováno, kmeny *C.difficile* z těchto materiálů je možno po předchozí domluvě zasílat na pracoviště Ústavu lékařské mikrobiologie FN Motol k další molekulární typizaci (ribotypizace, toxinotypizace) s tím, že kapacity jsou prozatím dosti omezené a je třeba počítat s možnou časovou prodlevou získání výsledku. Současně prosíme zástupce laboratoří, ve kterých se molekulární typizace také provádí, aby se přihlásili, mohli bychom spojit síly.

Na závěr velký dík všem, kteří reagovali na dotazník.

LITERATURA

Nyč O, Pituch H, Matějková J, Obuch-Woszczatynski P, Kuijper EJ. *Clostridium difficile* PCR ribotype 176 in the Czech Republic and Poland. *Lancet* 2011; 23: 377(9775):1407.

Za Pracovní skupinu pro Clostridium difficile

*MUDr. Otakar Nyč
Ústav lékařské mikrobiologie
2. LF UK a FN Motol
V Úvalu 84, 150 06 Praha 5
e-mail: otakar.nyc@lfmotol.cuni.cz
tel.: 224 435 353*